

Cuprins

ABREVIERI ȘI ACRONIME	5
------------------------------------	----------

PARTEA I - ORDINEA JURIDICĂ UNIONALĂ

CAPITOLUL I

APARIȚIA ȘI EVOLUȚIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE ȘI U.E.	17
1. Considerații generale	17
2. Crearea și dezvoltarea comunităților europene și Uniunii europene	20
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTINȚELOR	46

CAPITOLUL II

DEFINIȚIA, IZVOARELE ȘI PRINCIPIILE DREPTULUI UNIONAL	48
1. Definiție	48
2. Clasificare	50
3. Izvoarele dreptului unional	50
4. Principiile fundamentale ale dreptului unional.....	57
4.1. Definiție	57
4.2. Categoriile de principii de drept unional	57
4.3. Principiile dreptului UE	59
4.3.1. Principiul atribuirii competențelor.....	59
4.3.2. Principiul împuternicirii implicite	63
4.3.3. Principiul subsidiarității.....	65
4.3.4. Principiul proporționalității.....	74
4.3.5. Principiul echilibrului instituțional	78
4.3.6. Principiul cooperării instituționale denumit și principiul cooperării loiale	79
4.3.7. Principiul supremației (caracterului prioritar al dreptului unional față de dreptul național).....	82

4.3.8. Principiul transparenței și democrației.....	94
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR.....	97

CAPITOLUL III

REGULI DE DREPT INSTITUȚIONAL AL UE100

1. Obiect și conținut	100
1.1. Obiectul regulilor	100
1.2. Conținut. Regim aplicabil.....	100
2. Câmp de aplicare.....	101
2.1. Aplicarea în spațiu (regula <i>ratione loci</i>).	101
2.2. Aplicarea în timp (regula <i>ratione temporis</i>).	103
2.3. Aplicarea dreptului unional față de persoane (regula <i>ratione personae</i>).	105
2.4. Aplicarea dreptului unional în raport cu sediul materiei (regula <i>ratione materie</i>).	107
3. Personalitatea juridică a UE	116
4. Privilegii și imunități	120
5. Sediul UE.....	122
6. Regimul lingvistic.....	122
7. Ordinea juridică unională	123

TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR.....128

CAPITOLUL IV

OBIECTIVELE UNIUNII EUROPENE132

1. Considerații generale	132
2. Obiectivele fundamentale ale UE.....	134

TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR.....140

CAPITOLUL V

CETĂȚENIA EUROPEANĂ142

1. Considerații generale	142
2. Definiție	144
3. Conținutul cetățeniei europene	146

TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR.....162

PARTEA A II-A - INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE

CAPITOLUL V

INSTITUȚIILE PRINCIPALE ALE UNIUNII EUROPENE.....165

- 1. Considerații generale165
- 2. PARLAMENTUL EUROPEAN167
 - 2.1. Componența Parlamentului European167
 - 2.2. Organizarea Parlamentului European169
 - 2.3. Președintele Parlamentului European.....170
 - 2.4. Biroul Parlamentul European170
 - 2.5. Conferința președinților172
 - 2.6. Conferința președinților de comisii173
 - 2.7. Conferința președinților de delegație173
 - 2.8. Grupuri politice173
 - 2.9. Comisiile și delegațiile interparlamentare.....174
 - 2.10. Atribuțiile Parlamentului European.....176
- 3. Consiliul European.....182
 - 3.1. Atribuțiile Consiliului European184
 - 3.2. Componența Consiliului European185
 - 3.3. Modalitatea de adoptare a deciziilor186
- 4. CONSILIUL.....186
 - 4.1. Componența Consiliului.....187
 - 4.2. Președinția Consiliului187
 - 4.3. Secretariatul general188
 - 4.4. Comitetul Reprezentanților Permanenți (COREPER)188
 - 4.5. Comitete și grupuri de lucru189
 - 4.6. Modalitatea de adoptare a deciziilor190
 - 4.7. Atribuțiile Consiliului192
- 5. Comisia193
 - 5.1. Constituirea Comisiei.....193
 - 5.2. Componența Comisiei.....194
 - 5.3. Președintele Comisiei195
 - 5.4. Atribuțiile Comisiei196
 - 5.5. Modalitatea de adoptare a deciziilor196

6. Înalțul Reprezentant pentru Politică Externă și de Securitate Comună	198
6.1. Atribuțiile Înalțului Reprezentant pentru Politică Externă și de Securitate Comună a Uniunii Europene	199
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTINȚELOR	201

CAPITOLUL V

INSTITUȚII, ORGANE ȘI ORGANIZAȚII ALE UE	204
1. Curtea de Conturi a UE	204
1.1. Constituirea Curții de Conturi	204
1.2. Componenta Curții de Conturi	205
1.3. Competențele Curții de Conturi	206
1.4. Organizarea Curții de Conturi	207
2. Banca Centrală Europeană	209
2.1. Constituirea Băncii Centrale Europene	209
2.2. Organizarea și competențele organelor decizionale ale Băncii Centrale Europene	209
3. Organele consultative ale UE	214
3.1. Comitetul Economic și Social	214
3.1.1. Componenta Comitetul Economic și Social	214
3.1.2. Organizarea Comitetului Economic și Social	215
3.2. Comitetul Regiunilor	215
3.2.1. Componenta Comitetului Regiunilor	216
3.2.2. Organizarea și atribuțiile Comitetului Regiunilor	216
3.3. Banca Europeană de Investiții	217
3.3.1. Componenta Băncii Europene de Investiții	217
3.3.2. Organizarea Băncii Europene de Investiții	217
3.4. EUROPOL	218
3.4.1. Atribuțiile Europol	219
3.4.2. Organele și atribuțiile Oficiului European de Poliție	219
3.5. EUROJUST	220
3.5.1. Organizarea Eurojust	220
3.5.2. Atribuțiile și competențele Eurojust	220

3.6. Parchetul European	221
3.6.1. Competența și atribuțiile Parchetului European ...	221
3.6.2. Organizarea Parchetului European	223
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR	225

CAPITOLUL VIII

ORGANELE UNIONALE DE JURISDICȚIE

1. Considerații generale	228
2. Curtea de Justiție a Uniunii Europene	228
2.1. Compunerea și organizarea CJUE	229
2.2. Competența CJUE	233
3. Tribunalul	238
3.1. Componența și organizarea Tribunalului.....	239
3.2. Competența Tribunalului.....	240
3.3. Procedura	241
4. Tribunalul Funcției Publice	242
4.1. Constituirea și componența Tribunalului Funcții Publice.....	242
4.2. Organizarea și competența Tribunalului Funcției Publice (TFP).....	243
4.3. Procedura în fața TFP.....	245
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR	248

CAPITOLUL VIII

ACTELE JURIDICE ADOPTATE DE INSTITUȚIILE UNIONALE

1. Considerații generale	251
1.1. Metode legale formale utilizate pentru dezvoltarea politicilor unionale	251
1.2. Metodele de soft-law utilizate pentru dezvoltarea politicilor unionale	252
2. Instrumente juridice aflate la dispoziția instituțiilor UE.....	252
2.1. Actele juridice tipice	253
2.1.1. Categoriile de acte juridice tipice	253
2.2. Actele juridice unionale atipice	260
2.2.1. Categoriile de acte atipice:	260

3. Motivarea și publicitatea actelor juridice ale instituțiile unionale	261
3.1. Obligația de motivare a actelor juridice unionale	262
3.2. Publicitatea actelor legislative adoptate de instituțiile unionale	263
4. Procedura de luare a deciziilor în vederea adoptării actelor unionale	264
5. Procedura de adoptare a actelor unionale	270
5.1. Actele Comisiei	270
5.2. Actele Consiliului și Parlamentului European	271
5.3. Actele Consiliului European	274
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR	275

PARTEA A III-A - CONTENCIOSUL UNIUNII EUROPENE

CAPITOLUL IX

PROCEDURA JUDICIARĂ ÎN FAȚA INSTANȚELOR UNIONALE

1. Considerații introductive	278
2. Trăsături ale procedurii judiciare	279
3. Asistarea în fața instanțelor unionale	279
4. Regimul lingvistic	280
5. Termenul de introducere a acțiunii	281
6. Etapele procedurii	283
7. Hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene	290
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR	293

CAPITOLUL X

CONTROLUL JURISDIȚIONAL AL ACTELOR UNIONALE

1. Acte juridice ce pot face obiectul controlului jurisdicțional	296
2. Acte juridice ce nu pot fi supuse controlului judiciar	297
3. Cauzele de nelegalitate a actelor unionale	298
3.1. Necompetența	298
3.2. Încălcarea cerințelor procedurale esențiale	300

3.3. Încălcarea tratatelor	301
3.4. Încălcarea oricăror reguli de drept privind aplicarea tratatelor	301
3.5. Abuzul de putere	302
4. Căi de contestare a actelor unionale.....	303
4.1. Acțiunea în anulare.....	304
4.1.1. Considerații generale	304
4.1.2. Categoriile de acte ce pot face obiectul acțiunii în anulare	305
4.1.3. Categoriile de reclamânți și pârâți	306
4.1.4. Acte ce pot face obiectul acțiunii în anulare.....	310
4.1.5. Motive de nelegalitate	312
4.1.6. Termene și efectul introducerii acțiunii	312
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTINȚELOR	315

CAPITOLUL XI

ACȚIUNEA ÎN CONSTATAREA ABȚINERII NEJUSTIFICATE

1. Considerații generale	318
2. Instituțiile împotriva cărora poate fi introdusă acțiunea în constatarea abținerii nejustificate.....	319
3. Categoriile care au legitimitate procesuală activă în introducerea acțiunii în constatarea abținerii nejustificate	319
4. Condiții pentru introducerea recursului în carență	320
5. Procedura	322
6. Efectele hotărârii	324
7. Cererea pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare	324
7.1. Considerații generale.....	324
7.2. Caracteristicile procedurii.....	326
7.3. Particularitățile trimiterilor preliminare	326
7.4. Instanțele naționale abilitate sau obligate să facă trimiteri	329
7.5. Procedura în fața CJUE.....	334
7.6. Efectele hotărârii preliminare.....	335
8. Excepția de nelegalitate	337

8.1. Considerații generale	337
8.2. Condiții de admisibilitate	337
8.3. Acte care pot fi atacate cu excepția de nelegalitate	340
8.4. Efectele admiterii excepției de nelegalitate	340
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTINȚELOR	341

CAPITOLUL XII

CONTROLUL JUDICIAR ASUPRA ACȚIUNILOR STATELOR MEMBRE

ALE UNIUNII EUROPENE	344
1. Generalități	344
2. Noțiunea de neîndeplinire a obligațiilor	345
3. Natura neîndeplinirii obligațiilor	346
4. Legitimitatea procesuală activă și pasivă	347
5. Modalități de declanșare a procedurii	349
6. Controlul exercitat de Comisie și cel realizat de CJUE	351
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTINȚELOR	361

CAPITOLUL XIII

ALTE CAZURI DE EXERCITARE A CONTROLULUI JUDICIAR

1. Acțiunea în răspundere extracontractuală	364
1.1. Generalități	364
1.2. Condițiile de antrenare a răspunderii extracon- tractuale a UE	365
1.3. Legitimitatea procesuală în cadrul acțiunii în despăgubire	368
1.4. Antrenarea răspunderii în despăgubire. Termen de introducere a acțiunii. Temeinicia acțiunii	369
2. Acțiunile în legătură cu serviciul introduse de funcționarii UE	373
2.1 Generalități	373
2.2. Natura contenciosului funcției publice europene	373
2.3. Legitimitatea procesuală în cazul litigiilor introduse de funcționarii UE	374
2.4 Condiții de admisibilitate a acțiunii	375

3. Acțiunea în arbitraj.....	376
3.1. Generalități.....	376
3.2. Calitate procesuală activă sau pasivă.....	377
4. Acțiunea pentru obținerea avizelor.....	377
5. Acțiunea contra sancțiunilor pecuniare.....	378
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR.....	379

CAPITOLUL XIV

FORME SPECIALE DE PROCEDURĂ382

1. Generalități.....	382
2. Procedura în fața Curții de Justiție.....	384
2.1. Suspendarea executării actului atacat.....	384
2.2. Măsurile provizorii.....	385
2.3. Chestiuni prelabile.....	385
2.4. Intervenția.....	386
2.5. Pronunțarea hotărârii <i>in absentia</i>	387
2.6. Proceduri speciale de reexaminare.....	387
2.7. Cererea pentru obținerea unei formule executorii privind executarea bunurilor.....	388
2.8. Cereri pentru interpretare.....	389
2.9. Avizele.....	390
3. Procedura în fața Tribunalului.....	390
3.1. Procedura măsurilor provizorii.....	390
3.2. Procedura accelerată.....	391
3.3. Declinare de competență.....	391
3.4. Competența Tribunalului.....	392
3.5. Reexaminarea hotărârilor Tribunalului.....	392
4. Procedura în fața Tribunalului Funcției Publice.....	393
TEST DE VERIFICARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR.....	395

Bibliografie selectivă399

1. Tratatе, cursuri, monografiі și articole.....	399
2. Site-uri consultate.....	401
3. Acte normative unionale.....	401
4. Jurisprudența relevantă.....	406